

Livets väg

nr 60

Jesus sa: Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig (Joh. 14:6).

Den kristna tron (11)

Innehåll i detta nummer

Sidnummer inom parentes: (1) Sjätte budet. Vad är äktenskapet? Vad förbjuder Gud av oss i 6:e budet? (2) Månggifftet i GT. Våra tankar och begär (4). Ett rent och ärbart liv.

Sjätte budet

Äktenskap och trohet.
Luthers lilla katekes:

Du ska inte bryta äktenskapet.

Vad är det?

Svar: Vi ska frukta och älska Gud så att vi lever rent och ärbart både i ord och gärningar och att var och en älskar och ärar sin äkta man eller hustru.

Vad är äktenskapet?

Äktenskapet är föreningen för hela livet mellan en man och en kvinna, så att de två blir ett kött. Äktenskapet instiftades av Gud, och det ingås genom avläggande av äktenskapslöften.

I biblisk tid ingicks äktenskap genom trolovning, som var ett offentligt, bindande löfte om äktenskap. Äktenskapet fullbordades sedan genom bröllopet då brudgummen tog till sig bruden. Så kallade ängeln Maria för Josefs hustru (Matt. 1:19ff). Vår tids förlovning är inte

detsamma som äktenskap. Den är enbart privat, utan offentliga, bindande löften. Ett giltigt äktenskap måste hos oss ingås genom vigsel. S.k. *registrerat partnerskap* är inte äktenskap och inte heller *äktenskap mellan personer av samma kön*, även om landets lagar med orätt godkänner detta. Detta strider mot Bibelns lära att det är *en* man och *en* kvinna som skall ingå äktenskap. Jesus säger:

Därför ska en man lämna sin far och mor och hålla sig till sin hustru, och de två ska bli ett kött. Så är de inte längre två utan ett kött. Vad Gud har fogat samman får alltså människan inte skilja åt (Matt. 19:5-6).

Även om landets lagar godkänner andra s.k. "äktenskap", måste vi här lyda Gud mer än människor. Alla slags sexuella förbindelser före eller utanför äktenskapet förbjuds också enligt Bibeln. Det strider också mot den naturliga lagen. Aposteln Paulus skriver:

Men otukt och allt slags orenhet eller girighet skall inte ens nämnas bland er, det anstår inte de heliga. Inte heller passar sig fräckt och oförnuftigt prat eller tvetydigt skämt. Tacka i stället Gud. Ni skall veta att ingen otuktig eller oren eller girig - en sådan är en avgudadyrkare - skall ärva Kristi och Guds rike. Låt ingen bedra er med tomt prat (Ef. 5:3-6).

Trots att de kände till Gud prisade de honom inte som Gud eller tackade honom, utan de förblindades av sina falska föreställningar så att mörkret sänkte sig över deras oförståndiga hjärtan. ... Därför utlämnade Gud dem åt förnedrande lidelser. Deras kvinnor bytte ut det naturliga umgänget mot det som är onaturligt. På samma sätt lämnade männen det naturliga

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkblad

Nr 60, 28 april 2023

Red. kyrkoherde Sten Rydh

umgänget med kvinnan och upptändes av begär till varandra. Män gjorde skamliga saker med män och fick själva ta det rättvisa straffet för sin förvillelse. Och eftersom de inte satte värde på kunskapen om Gud, utlämnade Gud dem åt ett ovärdigt sinnelag så att de gjorde sådant som inte får göras (Rom. 1:21, 26-28).

Biblisk historia: Äktenskapets instiftelse (1 Mos. 2:18-24).

Vad förbjuder Gud i sjätte budet?

Gud förbjuder att man bryter äktenskapslöftet genom att vara otrogen eller genom att överge sin make. Men Gud tillåter den kristna parten att söka skilsmässa, om den andra maken bryter äktenskapet.

Skilsmässa är i princip förbjuden, men om den ena parten är otrogen med någon annan bryter han eller hon äktenskapet. Den andra parten har då enligt Jesu ord rätt att skilja sig och gifta om sig (den s.k. otuktsklausulen, Matt. 19:9). Samma sak gäller om en av makarna överger den andra och vägrar att komma tillbaka. Den övergivne har då enligt apostelns ord rätt att gifta om sig (1 Kor. 7:15). [Se mera om dessa båda fall längre fram i denna artikel.]

Jesus säger:

Vad Gud har fogat samman, ska människan inte skilja åt (Matt. 19:6).

Den som skiljer sig från sin hustru av annat skäl än sexuell synd och gifter sig med en annan, han begår äktenskapsbrott (Matt. 19:9).

Paulus skriver:

Men om den som inte tror vill skiljas, så låt honom skiljas. I sådana fall är brodern eller systemen inte bunden som en slav. Gud har kallat er att leva i frid. För hur vet du, hustru, om du kommer att frälsa din man? Och hur vet du, man, om du kommer att frälsa din hustru? (1 Kor. 7:15f).

Hebréerbrevet betonar på ett ställe ”den

äkta sängen”, alltså hur förhållandet skall vara hos dem som ingått äktenskap. Föräktenskapliga eller utomäktenskapliga förbindelse är däremot inte ”äkta” utan ”oäkta”.

Äktenskapet ska hållas i ära hos alla och den äkta sängen bevaras obefläckad, för Gud ska döma dem som är sexuellt omoraliska och äktenskapsbrytare (Hebr. 13:4).

Biblisk historia: David begick äktenskapsbrott med Urias hustru (2 Sam. 11). – Herodes tog sin brors hustru (Mark. 6:18).

I vår tid har det blivit mycket vanligt att man till och med rekommenderar ungdomar att ”pröva sig fram” genom att ha sexuella förhållanden före äktenskapet. I äldre tid och inom den kristna kyrkan har sådant alltid betecknats som otukt, lösaktighet och s.k. *promiskuitet*. Detta ord kommer av latinets *promiscuus* (blandad, gemensam, utan åtskillnad) och betecknar oreglerade sexuella förbindelser.

Till detta skall sägas att det ohämmade bruket av preventivmedel i vår tid nära hänger samman med att man tillåter föräktenskapliga förbindelser. Ungdomar ska ”skydda sig”. Genom att använda sådana medel menar man sig ha rätt att leva ett utsvävande sexuellt liv utan att gå in i den förpliktelse som barnafödande och gemensamt ansvar för barnen i äktenskapet innebär. Det bibliska sättet att skydda sig mot otukt är avhållsamhet före äktenskapet!

Det måste också betonas att Gud vill att de som ingår äktenskap också skall vara beredda att ta emot de barn Gud skänker. Den som vill läsa närmare om detta hänvisas till artikeln ”Familjen i den naturliga och uppenbarade lagen” av Tom G.A. Hardt (i Den goda bekännelsen, Festskrift till G.A.Danell, red. Thor Wikberg 1973, s. 74-88. Boken finns att köpa på antikvariat.net m.fl.). Se också artikeln *Om äktenskap* av Staffan Bergman i tidskriften

Lutheranen nr 3/1978 på Lutherska Konkordiekyrkans hemsida, luk.se under "artikelarkiv/om äktenskapet".

Guds ord säger:

Se, barn är en HERRENS gåva, livsfrukt en lön (Ps. 127:3).

Som en fruktsam vinstock är din hustru inne i ditt hus, som olivplantor är dina barn runt ditt bord. Ja, så välsignas den man som vördar Herren. Herren välsigne dig från Sion Må du få se Jerusalems lycka i alla dina livsdagar, och må du få se barn till dina barn (Ps. 128:3-6).

Barnlöshet i äktenskapet betecknas i Bibeln som en sorg, som man dock måste bära med tålmod och förtröstan. Vi kan t.ex. läsa om Hanna som sörjde över att hon inte fick några barn:

För att provocera henne brukade hennes rival retas mycket med henne, därför att Herren hade gjort henne ofruktsam. Detta pågick år efter år. Varje gång Hanna gick upp till Herrens hus retades Peninna med henne på samma sätt. Nu grät Hanna och ville inte äta. Då sade hennes man Elkana till henne: "Hanna, varför gråter du? Varför äter du inte? Varför är du så ledsen? Är inte jag mer för dig än tio söner?" När de hade ätit och druckit i Shilo reste sig Hanna och gick till Herrens tempel, där prästen Eli satt på sin stol vid dörren. Hon var djupt bedrövad och började be till Herren under häftig gråt (1 Sam. 1:6-10).

Nu förbarmade sig Herren över Hanna och hon fick föda en son, Samuel. Detta exempel visar hur stor vikt Bibeln lägger vid att barn är en Guds gåva, en viktig del av äktenskapet. De som medvetet säger nej till barn går emot en av äktenskapets mest grundläggande uppgifter.

Månggifte i GT

Under Gamla Testamentets tid tillät Gud att en man kunde ha flera hustrur. Detta framgår tydligt av att t.ex. Abraham på Saras inrådan tog sig en bihustru

(tjänstekvinnan Hagar, 1 Mos. 16:3), att Jakob hade två hustrur, Lea och Rakel, samt två bihustrur, Lea och Silpa (1 Mos 29-30). Många fler exempel kan ges. Eftersom det i själva instiftelsen av äktenskapet endast talas om *en* man och *en* kvinna (Adam och Eva, 1 Mos. 2:24) måste vi förutsätta att Gud till en tid tillät flera hustrur, men att det inte var den egentliga avsikten. Det berättas också att det var den Esaus avkomling, den ogudaktige Lemek som först tog sig två hustrur (1 Mos. 4:19). Klarhet får vi av Jesu egna ord om äktenskap och skilsmässa:

Några fariséer kom fram till honom för att pröva honom och sade: "Får man skilja sig från sin hustru av vilken orsak som helst?" Han svarade: "Har ni inte läst att Skaparen från början gjorde dem till man och kvinna och sade: Därför ska en man lämna sin far och mor och hålla sig till sin hustru, och de två ska bli ett kött? Så är de inte längre två utan ett kött. Vad Gud har fogat samman får alltså människan inte skilja åt." De frågade honom: "Varför har då Mose befallt att mannen ska ge henne ett skilsmässobrev och skicka bort henne?" Han svarade: "Det var för att era hjärtan är så hårda som Mose tillät er att skiljas från era hustrur. Men från början var det inte så. Jag säger er: Den som skiljer sig från sin hustru av annat skäl än sexuell synd och gifter sig med en annan, han begår äktenskapsbrott." (Matt. 19:3-9).

Visserligen talar inte Jesus här direkt om månggifte utan om skilsmässa. Men genom att han betonar att det *från början* bara var *en* man och *en* kvinna vid äktenskapets instiftelse och att skiljebrev endast tilläts *för deras hjärtans hårdhets skull* måste vi dra slutsatsen att månggifte bara *tolerades* av Gud under den gammaltestamentliga tiden.

I Nya testamentet är det klart att månggifte *inte* är tillåtet. Om icke-kristna personer i vår tid lever tillsammans med

flera personer i polygami eller i andra former av sexuellt förhållande och sedan blir omvända till kristendomen, kan endast *en* hustru och *en* man tolereras i ett s.k. monogamt äktenskap (*monogami* = äktenskap med en enda partner; *polygami* = månggifte).

Våra tankar och begär

Gud förbjuder även alla okyska och orena tankar, begär, ord och gärningar. Detta är viktigt därför att hjärtat ständigt har begär till sådant som Gud förbjuder. I vår tid finns många lockelser till synd bl.a. genom omåttligt festande, bruk av alkohol och droger, pornografi m.m. Bibeln säger:

Från hjärtat kommer onda tankar, mord, äktenskapsbrott, sexuell omoral, stöld, falskt vittnesbörd och hädelser (Matt. 15:19).

Men sexuell omoral och all orenhet eller girighet ska inte ens nämnas bland er, det anstår inte de heliga. Skamligt och dumt prat eller grova vitsar är också opassande. Tacka i stället Gud (Ef. 5:3-4).

Vad de gör i hemlighet är skamligt till och med att nämna (Ef. 5:12).

Biblisk historia: Potifars hustru såg på Josef med begär i sitt hjärta (1 Mos. 39:7-12). – Simson bedrev otukt (Dom. 16:1).

Ett rent och ärbart liv

För att övervinna alla dessa frestelser skall vi arbeta flitigt och kämpa trons goda kamp, då den gamla människan dagligen måste dränkas genom dopet så att den nya människan uppstår. Så vill Gud att vi helgas, först och främst genom att vi ber om förlåtelse för Kristi skull och sedan genom att vi i Andens kraft kämpar mot synden.

Aposteln Paulus förmanar:

Kämpa trons goda kamp, sök att vinna det eviga livet som du blev kallad till och som du bekände dig till genom att inför många vittnen avlägga den goda bekännelsen. Inför

Gud, som ger liv åt allt, och inför Kristus Jesus som inför Pontius Pilatus avlade den goda bekännelsen, uppmanar jag dig: bevara det som han har befallt rent och oförfalskat, till vår Herre Jesu Kristi ankomst (1 Tim. 6:12ff).

I fruktan för Gud och i tron på honom måste vi kämpa för att med Guds ord och bön, arbete och måttfullhet övervinna alla orena tankar och önsknningar.

Hur skulle jag då kunna göra så mycket ont och synda mot Gud? (1 Mos. 39:9) Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta (Ps. 51:12).

Se inte på vinet att det är så rött, att det ger sådan glans i bägaren och rinner ner så lätt. Till slut biter det som en orm, och stinger som en giftorm. Dina ögon får då se konstiga syner, och ditt hjärta talar galenskaper (Ords. 23:31-33).

Vi ska också fly undan och undvika varje tillfälle till okyskhet.

Fly bort från otukten! (1 Kor. 6:18) Fly ungdomens onda begär (2 Tim. 2:22).

Vet ni inte att er kropp är ett tempel för den helige Ande som bor i er och som ni har fått av Gud? Ni tillhör inte er själva (1 Kor. 6:19).

Min son, om syndare lockar dig, så följ dem inte (Ords. 1:10).

Biblisk historia: När Potifars hustru försökte fresta Josef, stod han emot och flydde bort från henne (1 Mos. 39:7-12).

Josef sade till Potifars hustru:

Ända sedan min herre tog mig i sin tjänst bekymrar han sig inte om något i huset. Allt han äger har han lämnat åt mig att sköta om. Här i huset har han inte större makt än jag, och ingenting annat än dig har han förbehållit sig eftersom du är hans hustru. Hur skulle jag då kunna göra så mycket ont och synda mot Gud?" (1 Mos. 39:8f)

* * *

Forts. om äktenskapet i nästa nr